

[Statsministeren.]

Hast, og derfor er det blevet Ministeriet Staunings Lod at gaa over i Historien som det Ministerium, under hvilket Arbejdsløsheden steg stærkere, end Tilfældet har været under noget andet Ministerium. Megen og kostbar Tid er derved blevet forspildt, og deri ligger ogsaa Aarsagen til, at vi har haft og endnu har en saa alvorlig Krise indenfor dansk Erhvervsliv, og at denne Krise har slaet saa dybe og onde Saar, som Tilfældet er.

Først efter Valget i 1926 lykkedes det at faa begyndt paa Arbejdet med en Tilpasning af den offentlige Økonomis Udgiftsbudgetter, og Hovedresultatet af dette Arbejde foreligger i den Række betydningsfulde Love, som Rigsdagen vedtog i Sommeren 1927. Selv om denne økonomiske Tilpasning ikke har været fuldkommen — hvorfor der ogsaa er Grund til at fortsætte paa alle de Omraader, der endnu i alt for høj Grad er præget af Krigs- og Inflationsperiodens Lovgivningsvirksomhed —, er det dog allerede nu aabenbart for alle, hvor meget end de Herrer Socialdemokrater vil benægte det, at Tilpasningen i vor offentlige Økonomi med tilsvarende Lettelser i Erhvervslivets Byrder har virket i Retning af en sund Udvikling i Erhvervslivet og i Forbindelse dermed med en forbedret Beskæftigelsesevne, det vil sige en Nedgang i den tilstedeværende Arbejdsløshed.

Men jeg har ofte før fremhævet, og jeg nødes til at gentage det her, at Tilpasningen i den offentlige Økonomi alene er ikke tilstrækkelig, heller ikke og navnlig ikke med Hensyn til Arbejdsløshedens Afskaffelse. Det ærede Medlem, som talte før, tager ganske fejl, hvis han tror, at jeg har den Opfattelse, at det kommer af sig selv. Nej, der kommer ikke noget af sig selv, men det kan ikke nytte, at Regeringen og Rigsdagen ogsaa vil gøre den Indsats, som det er Befolkningens og Erhvervsorganisationernes Opgave at gøre. Erhvervslivet maa selv gennemføre Tilpasningen for sit Vedkommende. Der er naaet meget i saa Henseende, men netop naar vi staar overfor Arbejdsløshedsproblemet, kan det jo ikke nægtes, at den Tilpasning, som i denne Forbindelse spiller den afgørende Rolle, savner vi fremdeles, og saa længe den ikke bliver foretaget, kan vi tage lige saa mange forskellige Regeringer og vedtage lige saa mange Beslutninger og Lovforslag, som vi vil her i Rigsdagen, saa er det alligevel haabløst at vente paa, at Arbejdsløsheden skal helt forsvinde. Den kan sættes ned,

som sket er, ved de Foranstaltninger, det offentlige har truffet, men helt bringe den bort, hvis ikke ogsaa Fagorganisationerne vil erkende deres Ansvar, lader sig ikke gøre. Det var derfor, jeg tillod mig at bemærke, at den Forespørgsel, der her er rejst, vender den forkerte Vej, thi i dette Øjeblik er det de Organisationer, der har tiltaget sig Magten til at fastsætte de Vilkaar, paa hvilke der overhovedet maa arbejdes her i Landet, der bestemmer, hvorvidt Arbejdsløsheden skal fortsætte eller helt bringes til Ophør.

Med Hensyn til de gældende Arbejdsvilkaar skal jeg her kun minde om, at umiddelbart forud for Kronestigningen i Foraaret 1925, efter at vi havde haft den store Arbejdskamp, der nær havde gjort det ærede Medlem Hr. Stauning til Provisorist, blev der sluttet en Overenskomst, der gennemgaaende indeholdt en Forhøjelse af de vigtigste Løntariffer. Hvorvidt denne Forhøjelse var rimelig, skal jeg slet ikke komme ind paa; det er muligt, at det gode Arbejdsaar 1924, der var gaaet forud, i hvert Tilfælde i nogen Grad berettigede til en Lønforhøjelse; men efter at Kronestigningen havde fundet Sted i Sommeren 1925 og omskabt 70 Ø. til 1 Kr., har vi hele Tiden set en Række saakaldte Overenskomster, der egentlig med større Ret kan betegnes som Arbejdsløshedsoverenskomster end som Arbejdsoverenskomster. Den eneste Regulering, den eneste Tilpasning, der har fundet Sted siden 1925, er den, som Pristallet har kunnet udøve. Men naar man ved, at Pristallet hovedsagelig beregnes paa en saadan Maade, at det er de fastsatte Lønninger i Forbindelse med Fagforeningskontingenterne, der bestemmer det, er det ikke til at undres over, at dette Pristal forlængst er gaaet fast og i Stedet for at virke regulerende tværtimod og stik imod sin Hensigt har modvirket en Regulering.

Jeg ved jo nok, at det at tale om Organisationsaftaler som Hovedaarsagen til Arbejdsløsheden for en retroende Socialdemokrat er noget nær den værste Forbrydelse, man kan begaa, saa er man Løntrykker saa er man Arbejderfjende, eller hvilke andre smukke Ting man kan føre i Marken. Men synes Socialdemokratiet egentlig selv, at den danske Arbejderstands Kaar har været saa lyse og misundelsesværdige under de Organisationsaftaler og Overenskomster, der er truffet i de sidste 4 Aar, og hvormed det ganske rigtigt er lykkedes paa Papiret at opretholde Tariffønelser; der er højere end i andre Lande? Thi hvad nytter det dog egentlig, at disse hellige Tariffølister staa